

הטריקים של פרס

אחרי החיכוך בכנסת בעניין חוברת ה' הסברה של צה"ל לקראת הבחירות, יצא ח"כ מק"י משה סנה אל המינוח, להי נפש אחרי ההתקפה הנמרצת על ראש הממשלה. במינוח תפסה אותו פולחן בן גוריון, ורעייתו של ראש הממשלה. היא החזיקה בזרועו והעירה לו: "משה, אני יודעת שיש לך חשבונות עם דוד, אבל למה אתה עושה זאת בפומבי? ... למתנה מקורית בתוספת עקיצה, וזה ב' שבוע שעבר ראש אגף הנוער במשרד-הבטחון, ד"ר קורן, עם פרישתו מתפקידו. ממלא מקומו, אלחנן ישי, נשא לכבוד נאום פרידה, אמר בין השאר: "הידיד בן גוריון באש ההתלהבות, באש היצירה, הי אש היחידה שחסרה לו תמיד - זו האש לסיגריה", ובאמרו זאת, הוציא מכיסו אש היחידה לידו. ח"כ המפלגה הליכוד ראלית, לזהר הררי, נשא נאום במושב תעוז, בפרוודור ירושלים, על מהותה של המפלגה הליברלית. כשסיים את נאומו, שאל יושב-ראש האסיפה: "יש שאלות?" איש מבין הנוכחים, יוצאי תימן, לא ענה. כשהחל הררי לרדת מהבמה, קם אחד מ' זקני המושב וביקש לשאול. כשניתנה לו רשות הדיבור הקשה: "האדון הררי דיבר באכזב יפה מאוד, אבל תגיד לי, אדון, מה פירוש השם של המפלגה בליברליזם? ... במיסגרת מאמצי אנשי צמרת מפא"י ל' השתלב, ערב הבחירות, בחוגי אנשי הרוח, הופיע שמעון פרס בשעת לילה מאוחרת בביתה של שחקנית הבימה בת-עמי, שם נערכה מסיבה לרגל העלאת הצגת 'וליום קיטר לחזרות על הבמה. פרס סיפר כי הוא בא מאסיפת בחירות ברחובות, הת' אונן כי הוא עיף מאוד וביקש מהשחקנים שילמדו אותו את הסוד: כיצד הם יכולים להופיע ערב ערב ולשמור על המתח? התיישב לידו שחקן הבימה, משה אש' רוב ואמר לו: "אני משחק במחזה את תפקידו של אנטוניו, תלמד אותי את ה' טריקים שבשולטן ואני אלמד אותך איך לשחק". . . . לפחות מעניינים ללמוד היו ראש עיריית רמת-גן, אברהם קרני ניצני, וראש עיריית ירושלים, מרדכי אישי-שדור, סטר יחידו במסגרת הבינה של אלעזר, להעידת ראשי הערים בחאי' שגיטון. תוך כדי טיסה, ערכו ביקור בתא השייסים. כשיצאו מושם, אמר קריניצי: "כפתורים, כפתורים. להיות טיים זאת בכלל לא חוכמה. הטייס לוחץ על הכפתור הלא נכון, אז מה יכול לקרות? לכל היותר, המטוס מפסיק לעוף. אבל כשאני לוחץ על הכפתור הלא נכון, אז אני זה שעה". הסכים עימו אישי-שדור: "כשהמטוס עולה את יורה, הטייס צריך להחזיק בהגה. אם שעת הטיסה המטוס הולך לבד. אגה ב' אני אפסיק להחזיק בהגה, ירושלי סלא תלך".

שרה עציוני במבחן-כר בפאריס סכנה לפלן

אמנות

תיאטרון

פיצוץ האישיות

התאומים מהחיים צעד נוסף בהתקדמו תו של השחקן שמעון ישראלי. בעוד ש' חוכניתו הראשונה, סתם יום של חול, היתה הצגת-בידור של אמן יחיד, התאומים הם כבר התחלה של תיאטרון של שחקן אחד.

זוהי הצגה בעלת מיסגרת עלילתית ו' רעייונית. ביסודה מונח הרעיון שבעצמ, נגוע כל אדם בפיצול האישיות, או כפי שישראלי עצמו קורא לזה: פיצוץ האישיות. האישיות היא זו של האדם המעשי, המצי' אותי, המנסה ללחום את מלחמת-החיים ולהצליח בה. ואילו השנייה היא אישיותו של חולם והווה, שחיו נקבעים על-ידי הרגש.

רעיון זה ניסה אהרון מגד להמחיש ב' סיפור על שני אחים תאומים מראשון לציון, שכל אחד מהם מייצג אישיות אחרת: דובה - את המעשית, ויונה את החול' מית. בסופו של דבר, צריך להסתבר לצופה שלמעשה שני התאומים אינם אלא אדם אחד.

אלא שאישיותו הדינאמית-היוצרת של שמעון ישראלי פרצה פרצים בשתי המיס' גרות. המיסגרת העלילתית שימשה לו יסוד למונולוגים שיריים - שברובם חיבר אותם הוא עצמו; ואם כי אינם שייכים בדיוק לעלילה, הם מהחיים את שיאי ההצגה.

כך, למשל, מגיע שמעון לקונטאקט ה' אמיתי עם הקהל רק במונולוג הספרותי של דובה השיכור: "גורדון הלך בפרישמן ל' בן יהודה, נעצר ליד מנדלי ואמר לו: שלום עליכס! מה אתה עושה? אמר מנדלי: אתה רואה מה אני עושה - סוכר ספרים. מה אני, סתם אהד-העטס? פה אני אפתח לי דואר חבילות כמו יהודה הלוי".

אוי: אני באופן אישי חושב שביאליק היה גבר. מה שהוא כתב על הציפור, זה פצצה. זה לא הולך ברגל. זה עף. אתה קורא ורואה פנוץ, איך להסביר, חתיכת ציפור! או למשל, מתי מדבר" זה מתיס. אתה יכול לראות אותם חיים לנגד עיניך. כל מת זה גבר. יש לך עם מי לדבר".

נוסח צ'אפלין. אולם הצלחתו הגדולה של שמעון ישראלי טמונה יותר בכשרונותיו תיו כאמן מאשר בחומר שהוא מציג. ה' בימוי של משה עמיאל והתפאורות הרעננות של רענן לוריא, שנוצרו על-פירוב בהקרנת קאריקטורות צבעוניות, עוזרים בעיקר ל' הסחאת חולשתו היחידה של שמעון - התנועה.

כי שמעון ישראלי אינו רק שחקן המשחק תפקידים. הוא חי אותם, הוא מזוהה עם הטיפוסים שהוא מציג בכל ליבו, כואב את כאביהם ושמח בשמחתיהם. הוא מערב רגשות אנושית הנוגעת ללב, בהומור שאין בו קורטוב של לעג - יוצר טראגיקומדיה נוסח צ'אפלין צ'אפלין.

אלא בעוד שהטראגיקומדיה של צ'אפלין מכתנת לצביטת הלב ולביקורת חברתית - מתכונן ישראלי, בעיקר, למה שנקרא "לע' שות טוב לצופה". הוא מצליח בכך במידה בלתי-ריגילה, מתעלה דלרנת שחקן היוצר קשר מאגנטי סמוי עם הקהל, מבלי שיהיה חשוב מה הוא אומר או שר.

פולקלור

מהרי האטלס להיכ

האם קיים פולקלור ישראלי מקורי? את התשובה לשאלה זו ניסו לתת עש' רות להקות-מחול-ישרי, שכל אחת מהן גילתה סיגנון אחר של הפולקלור הישראלי. האחת ראתה אותו בהי יהודי תימן והאחר רת ביטאה אותו בתצוגת החירופעים ו' קורצים.

בתחילת חודש יולי, ייעשה נסיון ראשון במינו להעלות על הבמה בישראל פולקלור אוטנטי לחלוטין. בפסטיבאל העדות בישראל, שיערך בהיכל התרבות תחת השם מקצות הארץ, יעלו אל הבמה כתיסר להקות-מחול' וזמר. יהיו שם עוניים ממושב ביטחה, קר' צינים מבטיים, אנשי הרי האטלס מחבל לכיש, אנשי מיבר לוב ממושב פורת, ער' בים מסכנין, דרוזים מדלית-אלכרמל ו' צירקסים מכפר קאמא. כל אחת מלהקות אלה, שאף אחת מהן אינה להקה מיקצועית, (המשך בעמוד 23)

המלצר השיב בשלילה. "לא חשוב", אמרה מרון, "שם אני עורפת ראשים, אבל כאן אני רוצה אותם שלמים". . . . במועדון התיאטרון התלאביבי תוצג השבוע הצגה בכורה חדשה על-ידי רביעיית המועדון ב' שם חכמי זלם. התוכנית, שנכתבה על-ידי 'שרנא פרידמן ודן אלמגור, מספרת על ארבעה מחכמי חלם, המנסים להוכיח שלבתחשב עם תופעות מסוימות בחיינו כיום, הרי החלמאים לא היו כליכך חסרי חוכמות-חיים. כך, למשל, מספר אחד מפז' מובני של אלמגור: "היה היתה הפרשה / מבעה שרים עשו בושה / על כן לקלפי נמחר / לבחור שרים טובים יותר. / עושים בזירות, יוציאו הון / אך בסופו של החש' בנו / ישבו ביחד בלי פיקפוק / אותו הגצל בדיוק / מחד כמו בחלם".

★ ★ ★

כפירה לבב.

סיבה טובה לטיול בחוף-לארץ מצא לעצמו ראש עיריית חדרה, יצחק וירדקר. מאחר שעיריית חדרה מתכוונת לפתח את חוף ה' ים ולהקים בו מועדון-לילה, יצא וירדקר לסיור במועדוני-הלילה של אירופה על מנת ללמוד . . . הקלף של הישראליות, בעולם הקולנועי, ממשיך ללכת. האחרונה בתור היא 'שרה עציוני, חתיכה תל-אביבית בלונדון, ששירתה בחיל-הצנחנים, הופיעה כמועמדת בתחרות מלכת-היופי וניכסלה, בעדה כמוכירה במשרד הבטחון. לאחרונה נסעה לפאריס, שם היא עובדת כמוכירה בשגרירות הישראלית. יום אחד התברר שבלבאמי לואי (הנאהבים) מאל, מחפש כפילים לכוכבים המופיעים בסרטו חיים פוסיים, המוסרט בשווייץ. בין השאר חיפש כפילה ל'בריו'ט בארדו, שהיא מיוחסת למדי להופיע כל הזמן בפני המצלמות, דורשת שכפילה תופיע במקומה בצילומים מרחוק. שרה התייצבה למבחן והתקבלה מיד ככפילתה של ב.ב. תוך כדיכך גרמה, שלא בכונה, כאבראש לשרות הבטחון השחיצרי: מקום הצילומים של המסרט גובל עם החי' לה בה מתאכנסת המשלחת האלג'ירית ל' שיחות אחי'אן. משהתברר למשרד הבטחון השחיצרי ששרה היתה חיילת בצה"ל, הגבי' רו מיד את המסירה על בניין מגורי משלחת הפל'ן . . . רת דיילות אלעזר ממשיך ללכת. הדיילות ג'ם אלטאיס, לשעבר שחקנית בצ'ירוק, הצליחה להכיר באחיר יחיר, התארשה עימו . . . בפתיחת תוכ' נית הגל קל של קול ישראל, באחד מימים השבוע, הציגה הקריינית את עצמה כמאריס אלון. אחרי שהשמיעה למאזינים שני שר' רים, בקישה את סליחתם, הודיעה כי המד' ברת היא רבקה מיצ'אלי ולא מרים אלון. "קראתי מתוך הגייר כמו תוכי", הת' נצלה באוזני מאזיניה . . . מנהל תחנת השידור גליצה"ל, בנו צור, הוא מנהל תחנת השידור העסקי ביותר בעולם. אחר שהטלפונאי של התחנה השתחרר משיירותו הצבאי, נטל בנו על עצמו להיות גם הטל' פונאי. הוא מקבל הזמנות טלפונים מעובדיו, ומעביר להם את השיחות עבורם.

בתמהון סביבם. מאחוריהם עמד יעקב בן הרצל, איש קול-ישראל, ודיבר . . . ב' הצגתו של ישראלי ישנו קטע בו הוא משר' חח עם נערה שקולה נשמע מעל גבי מכ' שיר הקלטה. הקול הוא קולה של שחק' נית הקאמרי, גילה אלמגור. אחד מחב' ריו של שמעון, שביקר בשתי ההצגות ה' ראשונות של תוכניתו וסבר כי גילה ער' מדת מאחורי הקלעים, העיר לו אחרי ההצ' גה השנייה: "בהצגה השנייה היתה גילה הרבה יותר טובה". . . . אגב, לגילה ניעד כנראה הגורל להיות כפילתה של רליה לביא. תחילה השמיעה במקומה את הלל בסרט חזות לוחטם. אחר-כך מילאה את מקומה ככועסת בעשת-פתיחה עבור קבר' צת הכדורגל קליפורניה. אולם השיא הגיע כשהודמנה לחתונה, ואביו של שחקן אורי ז'הר הזמין אותה לרקוד. אחרי שסיים את המחול, החוה אביו של ז'הר קידה בפני גילה והודה לה: "זה היה תענוג גדול שבילי לרקוד עם החוכבת דליה לביא". תחילה סברה גילה שהוא מתלוצץ, אך משהתברר לה כי הוא מתכוון ברצי' נות, העמידה אותו על טעותו: "איני דליה לביא". "אז מי את?" גילה התלטה במתוח אוחו, סיפרה כי היא קפידה בשם דבורה. "גו, דבורה", אמר אביו של ז'הר שהרגיש את עצמו לא בנות, "אני מקחה שגם לך יהיה עתיד בתור כוכבת". מאוחר יותר, כאשר ראה את גילה בחברתה של חנה רובינא, תפס אביו של ז'הר את ראשו: "הו, הבלונדינית, איך לא הכרת אותה?". . . . חנה מרון סעדה, לא מכבר, במלון השרון. היא הזמינה מנת אספרגוס. כש' הוגשה לה המנה, התברר כי ראשי האספר' גוס, אותם מחבתת תנה ביותר, לא היו במנה. חנה הוועמת הזמינה מיד את המלצר הראשי: "ראית את מארי טי'ארטס? שאלה.

★ ★ ★

הראשים של חנה מדון

אחרי הופעת הבכורה של 'שמעון יש' ראלי במחזה תאומים, נערכה בחצות מסיבת-גן בגן בית-הרופא. לפתע, בעוד הנוכחים משוחחים ביניהם, העירה למר' לוריא, אשתו של הקאריקאטוריסט רענן לוריא, שצייר את התפאורות להצגה: "נדמה לי שהראדיו פתוח באיזה מקום. מאחר שבסביבה לא היה שום ראדיו, וגב' השעה היתה מאוחרת, הביטו הנוכחים

פסוקי השבוע

- ראש הממשלה, דויד בן-גוריון, בנסותו להוכיח להוכיח כי לא כל מי שכותב הוא איש-רוח: "לפעמים אני לוקח שיר בטאזוניים. כותב אותו בשורה אחת והנה אין שום שיר".
- ראש עיריית טבריה, משה צחר, בהגיבו על תביעה שהועלתה ב' מועצת העירייה לחקור בהתנהגותה של קבוצת הפועל טבריה, בעת ביקורה בקפ' ריסין: "וברים הרבה יותר מחפריים היו מתגלים אילו חקרו את התנהגותם של רבים נכבדים וראשי ציבור, כשהם שהים בפאריס".
- ח"כ המפלגה הדרתית, יעקב גרינברג, בתגובה על דבריו של בן גוריון, שנתן הוראה להפסיק את השימוש בחוברת הסברה של צה"ל לקראת הבחירות, אחרי שכבר הופצה: "זה מזכיר לי את השופט הידוע שצויה להרוס את הסוכה תוך שמונה ימים".
- ח"כ מק"י משה סנה, בעת ויכוח בכנסת: "למק"י יש עוד תקלה שיהיה לה רוב לבדה בכנסת - אך למפא"י אין".
- מוזכיר המפלגה הליברלית, יצחק ארצי, בתגובה למה ש' טענו כי המפלגה הליברלית נוטלת את האות ל' מבתי-הספר לנהגות: "מה יש? אהנוונו ספר למהיגות?".
- שוטר במשמרת ירושלים, במסרו דו"ח למפקדיו על רדיפה אחרי רפאל בליץ ליד באנק ישראל, בירושלים: "כימעט שתפסנו אותו אבל הוא לא היה שם".